Lietas arhīva Nr. CA-2623-20/9
ECLI:LV:RAT:2020:1214.C33670316.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 14.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesnesis referents U.Danga,
tiesneši I.Ošiņa un I.Grauda,
izskatot rakstveida procesā civillietu /pers. A/ prasībā pret Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu, zemesgrāmatas ieraksta dzēšanu un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas pretprasībā pret /pers. A/, ar trešajām personām SIA "Publisko aktīvu pārvaldītājs "Possessor"" (pirms reorganizācijas - VAS "Privatizācijas aģentūra"), /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/, par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu, Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas lēmuma atzīšanu par prettiesisku, īpašuma tiesību atzīšanu, valdījuma atjaunošanu, personas izlikšanu un zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ 2016.gada 26.jūlijā cēlusi Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu namā prasību pret Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, ar trešo personu VAS "Privatizācijas aģentūra", par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu un zemesgrāmatas ieraksta dzēšanu.

Pamatojoties uz Satversmes 92. un 105.pantu, Civillikuma 1., 3., 876.pantu, 900.panta otro daļu, 910., 911., 918., 927., 994., 1009., 1044., 1592. un 1060.pantu, prasītāja lūgusi tiesu atzīt īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/, kadastra Nr./numurs A/; atzīt Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009.gada 16.janvāra rīkojumu Nr.34 „Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/" par spēkā neesošu daļā par atteikumu nodot privatizācijai ēku ar būves kadastra apzīmējumu /numurs B/, kuras sastāvā ietilpst dzīvokļa īpašums /adrese/; dzēst Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijai īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese A/, kas ierakstīts Jūrmalas pilsētas Zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/; kā arī piedzīt no atbildētājas tiesāšanās izdevumus.

Ar Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesneša 2016.gada 5.augusta lēmumu atteikts pieņemt /pers. A/ prasības pieteikumu daļā par Ministru kabineta 2009.gada 16.janvāra rīkojuma Nr.34 „Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/" atzīšanu par spēkā neesošu daļā par atteikumu nodot privatizācijai ēku ar būves kadastra apzīmējumu /numurs B/, kuras sastāvā ietilpst dzīvokļa īpašums /adrese/.

Atbildētāja Latvijas Republika Izglītības un zinātnes ministrijas personā 2017.gada 20.februārī cēla Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu namā pretprasību par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu, Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas lēmuma atzīšanu par prettiesisku, īpašuma tiesību atzīšanu, valdījuma atjaunošanu un personas izlikšanu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 910., 927., 1036., 1041., 1044, 1415., 1592., 2112., 2120., 2124.pantu, likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2., 5., 44.pantu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 74.pantu un Pārejas noteikumu 1.punktu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1 .pantu, atbildētāja lūgusi tiesu atzīt dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvojamo telpu /adrese/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža; atzīt Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p par prettiesisku; atzīt atbildētājas personā īpašuma tiesības uz valsts nekustamā īpašuma /adrese A/, sastāvā esošu dzīvojamo telpu (kadastra Nr./numurs A/) /adrese/; atjaunot atbildētājas valdījumu pār dzīvojamo telpu /adrese/; atzīt prasītāju par dzīvojamās telpas /adrese/, ļaunticīgo valdītāju kopš 2015.gada 15.oktobra; izlikt /pers. A/, /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ no telpām /adrese/; pieņemt lēmumu par nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas ieraksta dzēšanu par /pers. E/ īpašuma tiesībām uz dzīvojamo telpu /adrese/, un ieraksta dzēšanu par dzīvojamo telpu /adrese/, kā atsevišķu nekustamo īpašumu, kā arī piedzīt no prasītājas tiesāšanās izdevumus.

2017.gada 28.septembrī atbildētāja iesniegusi Rīgas rajona tiesā pretprasības grozījumus, kuros, pamatojoties uz Civillikuma 1756., 1759., 1765., 1770., 1771., 1773., 1775. un 1779.pantu, lūgusi papildus pretprasībā izteiktajām prasībām piedzīt no prasītājas nodarītos zaudējumus 3901,59 euro, valsts nodevu 390,80 euro un noteikt prasītājai tiesības par laika periodu no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās, bet nepiedzītās naudas summas.

Ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu prasība noraidīta, bet pretprasība apmierināta daļēji.

No Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/, /adrese A/, pirmās instances tiesa konstatējusi, ka nekustamais īpašums ar kadastra Nr./numurs C/sastāv no septiņām ēkām, saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem liters Nr.001, 002, 003, 004, 005, 006, 007. Īpašuma tiesības Latvijas valstij Izglītības un zinātnes ministrijas personā reģistrētas 2000.gada 5.aprīlī, pamatojoties uz 1994.gada 17.maija Ministru kabineta Rīkojumu Nr.223-r.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka strīdus dzīvoklī bijis pierakstīts prasītājas tēvs /pers. E/ ar ģimeni, un šobrīd savu dzīvesvietu minētajā dzīvoklī ir deklarējusi prasītāja ar bērniem - /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 1991.gada 22.novembrī starp Latvijas Republikas Policijas centrālo sporta klubu kā izīrētāju un prasītājas

tēvu /pers. E/ kā īrnieku noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums Nr.1 par dzīvojamo telpu /adrese/, īri. Tāpat pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā iesniegts arī dzīvojamās telpas īres līgums bez datuma, ko no vienas puses noslēgusi Murjāņu sporta ģimnāzija kā izīrētājs, bet no otras /pers. E/ kā īrnieks. Izīrētāja vārdā līgumu parakstījis Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītājs /pers. F/, kurš lietā pieaicināts un uzklausīts kā liecinieks. Liecinieks/pers. F/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka ne /pers. E/, ne arī prasītāja īres maksu par dzīvokli nav maksājuši, domājot, ka tas bijis tādēļ, ka /pers. E/ pieskatījis sporta skolu. Liecinieks nevarēja atbildēt uz kādu dokumentu pamata viņam bijušas tiesības parakstīt īres līgumu un norādīja, ka to parakstījis kā filiāles vadītājs.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka, pamatojoties uz Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu, /pers. E/ izsniegta apliecība par īpašuma tiesībām uz dzīvokli /adrese/, līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, savukārt no Kadastra informācijas sistēmas informatīvās izdrukas pirmās instances tiesa konstatējusi, ka /pers. E/ reģistrēts kā īpašnieks īpašumam ar kadastra Nr./numurs A/, bet dzīvokļa īpašuma adrese nav norādīta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ar Jūrmalas pilsētas domes 1995.gada 9.februāra lēmumu Nr.159 Jūrmalas pilsētas pašvaldībai atzītas īpašuma tiesības uz zemesgabalu /adrese A/ un tiesības saņemt nomas maksu no zemes lietotāja, proti, Murjāņu sporta ģimnāzijas. Ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2001.gada 16.marta lēmumu Nr.242 dzīvokļa /adrese/ uzturēšanai nolemts iznomāt zemesgabalu 178 m2 platībā. Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 2001.gada 12.septembrī Jūrmalas pilsētas dome noslēgusi ar /pers. E/ zemes nomas līgumu Nr.545/1-3 dzīvokļa /adrese/, uzturēšanai un apsaimniekošanai.

Pirmās instances tiesa arī konstatējusi, ka 2002.gada 20.septembrī /pers. E/ miris, savukārt ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2003.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.C17179902/341/03 prasītāja tikusi apstiprināta mantojuma tiesībās uz /pers. E/ atstāto mantojumu - nekustamo īpašumu, privatizētu dzīvokli /adrese/, kas novērtēts par 122,16 privatizācijas sertifikātiem, 26,24 privatizācijas sertifikātiem; transportlīdzekļiem SAAB 9000 ar valsts Reģ.Nr./numurs/ un Audi 80 ar valsts Reģ.Nr./numurs/; naudu Latvijas Krājbankas kontā Ls 0,76. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2003.gada 24.martā.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 2006.gada 23.oktobrī Jūrmalas pilsētas dome noslēgusi ar prasītāju zemes nomas līgumu Nr.1.1 – 16.3/983 dzīvokļa /adrese/, uzturēšanai un apsaimniekošanai. Līguma 1.2.punktā norādīts, ka nomnieka valdījumā ir ēkas liters Nr.001 daļa – /adrese/. Savukārt 2008.gada 16.jūnijā starp Jūrmalas pilsētas domi un prasītāju noslēgta vienošanās Nr.1.1 – 16.3/719 par grozījumiem 2006.gada 23.oktobra līgumā Nr.1.1 – 16.3/983 par nomas maksas apmēru.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 2009.gada 16.janvārī Ministru kabinets izdevis rīkojumu Nr.34 par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/, kura 3.1.punktā norādīts, ka valstij piederošais nekustamais īpašums /adrese A/, sastāv no septiņām ēkām. Valsts īpašuma objekts 2000.gada 5.aprīlī ierakstīts Jūrmalas zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/uz valsts vārda Izglītības un zinātnes ministrijas personā.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka no Privatizācijas aģentūras 2015.gada 4.decembrī sniegtās informācijas izriet, ka saskaņā ar Kadastra informācijas sistēmas datiem nekustamais īpašums sastāv no septiņām ēkām, tajā skaitā, no viesnīcas/ pansionāta, būves kadastra apzīmējums /numurs B/, kura sastāvā ietilpst strīdus dzīvoklis. Pirmās instances tiesa secinājusi, ka tā kā nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošā ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs A/nav dzīvojamā māja, līdz ar to tā nav privatizējama saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" (turpmāk tekstā –Privatizācijas likums). Turklāt atbilstoši minētā likuma 74.panta astotajai daļai nedzīvojamās ēkās (skolās, stacijās, un citās tamlīdzīgās ēkās) esošie dzīvokļi netiek privatizēti saskaņā ar šo likumu.

No Valsts zemes dienesta Rīgas reģiona nodaļas 2015.gada 7.decembrī sniegtās informācijas, pirmās instances tiesa secinājusi, ka, izvērtējot Privatizācijas aģentūras sniegto informāciju, Valsts zemes dienests nav tiesīgs izpildīt prasītājas lūgumu pārreģistrēt uz viņas vārda īpašuma tiesības uz strīdus dzīvokli.

Pirmās instances tiesa arī konstatējusi, ka Privatizācijas aģentūra norādījusi, ka pamatojums atteikumam nekustamo īpašumu /adrese A/, nodot privatizācijai, saglabājot to valsts īpašumā, ir Ministru kabineta 1994.gada 17.maijā izdotais rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", tādējādi faktiski rīcība ar nekustamo īpašumu noteikta jau 1994.gadā. Konstatējot, ka arī īpašuma tiesību reģistrācijas pamats zemesgrāmatā Latvijas valstij Izglītības un zinātnes ministrijas personā, kas reģistrētas 2000.gada 5.aprīlī, ir 1994.gada 17.maija Ministru kabineta Rīkojums Nr.223-r, pirmās instances tiesa secinājusi, ka jau 1994.gada 17.maijā, proti, pirms Centrālā dzīvojamo māju privatizācijas komisija pieņēma 2000.gada 11.jūlija lēmumu nodot īpašumā dzīvokli līdz dzīvojamās mājas privatizācijai prasītājas tēvam, ir bijis pieņemts Ministru kabineta 1994.gada 17.maija rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", ar kuru noteikts saglabāt valsts īpašumā un nodot Murjāņu sporta ģimnāzijas valdījumā airēšanas bāzi Jūrmalā (Majoros), /adrese A/, un reģistrēt īpašuma tiesības uz īpašumu valstij Izglītības, kultūras un zinātnes ministrijas personā.

Līdz ar to pirmās instances tiesa atzinusi, ka šobrīd ir izveidojusies situācija, ka vienlaikus pastāv gan Ministru kabineta 1994.gada 17.maija rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", kas izslēdza jebkādu iespējamību, ka nekustamais īpašums varētu tikt atsavināts Privatizācijas likumā noteiktajā kārtībā, un Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmums par dzīvokļa nodošanu īpašumā līdz dzīvojamas mājas privatizācijai /pers. E/, uz kura pamata viņam tikusi izsniegta apliecību par īpašuma tiesībām uz dzīvokli līdz dzīvojamas mājas privatizācijai.

Atsaucoties uz Privatizācijas likuma 1.panta 2.punktu, Pārejas noteikumu 1.punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1.panta 1.punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 6.panta pirmās daļas 2.teikumu, pirmās instances tiesa secinājusi, ka no lietas materiāliem redzams, ka nekustamais īpašums /adrese A/, ar kadastra Nr./numurs B/, nav būvēta un nodota ekspluatācijā kā dzīvojamā māja. Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ēka, kurā atrodas dzīvoklis, uz kuru prasītāja lūdz atzīt īpašuma tiesības, ir viesnīca/pansionāts un minētais apstāklis izriet arī no nekustamā īpašuma inventarizācijas lietas.

Atsaucoties uz Privatizācijas likuma 48.panta otro un ceturto daļu, pirmās instances tiesa konstatējusi, ka dzīvokļa īpašuma sastāvā ietilpst kopīpašuma domājamā daļa no visas dzīvojamās mājas un zemes, ja zeme ir atsavināma, un privatizācijai nododamais īpašuma sastāvs tiek noteikts, sagatavojot dzīvojamo māju privatizācijai un izdodot Ministru kabineta rīkojumu. Savukārt priekšnosacījums īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā uz dzīvokļa īpašumu ir attiecīga pirkuma līguma noslēgšana.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka konkrētajā gadījumā Ministru kabinets nav izdevis rīkojumu par dzīvojamās mājas nodošanai privatizācijai, bet tieši pretēji ir izdevis rīkojumu "Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/". Tādējādi pirmās instances tiesa secinājusi, ka ir izveidojusies situācija, kurā prasītājas mirušais tēvs ir ieguvis dzīvokļa privatizācijas tiesības, kuras viņš nevarēja iegūt, jo to neparedzēja un arī šobrīd neparedz spēkā esošie normatīvie akti, vienlaikus atzīstot, ka tādā veidā prasītājai ir radušas īpašuma tiesības uz dzīvokli, bet īpašuma tiesību iegūšanu uz dzīvokļa īpašumu nepieļauj spēkā esošās tiesību normas. Izvērtējot šos apstākļus, pirmās instances tiesa atzinusi, ka privatizāciju veicošā iestāde ir pieļāvusi kļūdu, kas ir jālabo ar tiesas nolēmumu.

Pirmās instances tiesa atzinusi par pamatotu un apmierināmu pretprasībā iekļauto prasījumu atzīt Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p par prettiesisku.

Atsaucoties uz Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 4.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC 176, pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda, ka nekustamajā īpašumā ir izvietota atbildētājas padotībā esošās Murjāņu sporta ģimnāzijas teritoriālā struktūrvienība "Jūrmala", kur tiek realizēta vispārējās izglītības programmas un divu profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu – smaiļošanas un kanoe airēšanas un akadēmiskās airēšanas

apguve.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka Ministru kabineta 2009.gada 16.janvāra rīkojumā Nr.34 norādīts, ka saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" 3.panta pirmo daļu valsts iestāžu rīcībai ar finanšu līdzekļiem jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, līdz ar to nav pieļaujams palielināt budžeta līdzekļu izdevumus, lai ģimnāzijas Jūrmalas filiāles funkciju izpildes nodrošināšanai pielāgotu citas ģimnāzijas rīcībā esošas telpas vai uzbūvētu jaunu mācību un treniņu kompleksu, ja valsts īpašuma objekts tiktu privatizēts.

Izvērtējot šos apstākļus, pirmās instances tiesa atzinusi, ka Valsts nekustamā īpašuma sastāvā esošā būve Viesnīca/ pansionāts ar kadastra Nr./numurs A/nav privatizējama saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un līdz ar to strīdus dzīvokļa nodošana prasītājas tēva /pers. E/ īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai ir pretēja likumam, kas secīgi rada pamatu atzīt Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p par prettiesisku.

Pirmās instances tiesa apmierinājusi pretprasībā iekļauto prasījumu par dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/ /adrese/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 1991.gada 22.novembrī starp Latvijas Republikas Policijas centrālo sporta klubu kā izīrētāju un prasītājas tēvu /pers. E/ kā īrnieku noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums Nr.1 par dzīvojamo telpu /adrese/, īri, un ka lietā ir iesniegts arī otrs dzīvojamās telpas īres līgums bez datuma, ko no vienas puses noslēgusi Murjāņu sporta ģimnāzija kā izīrētājs, bet no otras /pers. E/ kā īrnieks.

Atsaucoties uz likuma "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 1.pantu un likumu "Par dzīvojamo telpu īri" 1.pantu, 2.panta pirmo daļu, 5.panta otro daļu, pirmās instances tiesa secinājusi, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/, esošo dzīvokli prasītājas tēvam /pers. E/ varēja piešķirt tikai pēc valsts institūcijas lēmuma pieņemšanas.

Atsaucoties uz Civillikuma 2112., 2120., 2124.pantu, pirmās instances tiesa konstatējusi, ka nevienā no abiem noslēgtajiem īres līgumiem īres maksa nav noteikta, kas sasaucas ar liecinieka /pers. F/ liecībām, no kurām izriet, ka prasītājas tēvs /pers. E/ īres maksu nav maksājis, un tas bijis tādēļ, ka viņš ir pieskatījis sporta skolu.

Atsaucoties uz 1998.gada 30.oktobra Ģenerālprokuratūras vēstuli Nr.5-1-75-98, Murjāņu sporta ģimnāzijas direktora /pers. G/ 1998.gada 12.novembra vēstuli Nr.507 "Par dienesta dzīvokļiem", atbildētāja 1998.gada 23.novembra vēstuli Nr.1-17-1047 "Par dienesta dzīvokļiem", pirmās instances tiesa secinājusi, ka vēstulē nav norādīts, ka būtu noslēgts īres līgums ar prasītājas tēvu /pers. E/, kurš veiktu sarga pienākumus un tādēļ viņam nebūtu jāmaksā īres maksa. Pirmās instances tiesa secinājusi, ka no Murjāņu sporta ģimnāzijas 2016.gada 23.novembrī sniegtās informācijas izriet, ka tikai 2015.gadā konstatēts fakts, ka prasītāja aizņem Ģimnāzijai piederošas telpas. Dzīvojamās telpas īres līgums, kas noslēgts starp ģimnāziju, ko parakstījis filiāles vadītājs /pers. F/ un /pers. E/, nav bijis reģistrēts.

Atsaucoties uz Civillikuma 1415.pantu, pirmās instances tiesa konstatējusi, ka nevienā no abiem īres līgumiem puses nav vienojušās par īres līguma būtisko sastāvdaļu, proti, īres maksu, kā arī, slēdzot īres līgumus, nav ievērotas likuma "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" prasības, proti, nav valsts institūcijas lēmuma par telpu izīrēšanu un īres līgums nav reģistrēts valsts vai pašvaldības institūcijā, un tādējādi atbilstoši Civillikuma 1473.pantā noteiktajam nav ievērota tiesiska darījuma forma.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prettiesiska līgumsaistību nodibināšana nevar radīt tiesiskas sekas, līdz ar to fakts, ka /pers. E/ turpināja lietot strīdus dzīvojamo telpu, nedod pamatu uzskatīt dzīvokli par tiesiski izīrētu. Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi dzīvojamās telpas īres līgumu, kuru kā izīrētājs parakstījis Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītājs /pers. F/, par dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/ /adrese/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža, nenorādot konkrētu datumu, jo precīzs tā noslēgšanas laiks nav zināms.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/reģistrētais nekustamais īpašums /adrese A/, ar kadastra Nr./numurs B/, sastāv no septiņām ēkām, saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem liters Nr.001, 002, 003, 004, 005, 006, 007 un tā īpašuma tiesības Latvijas valstij Izglītības un zinātnes ministrijas personā, reģistrētas 2000.gada 5.aprīlī, pamatojoties uz 1994.gada 17.maija Ministru kabineta Rīkojums Nr.223-r.

Atsaucoties uz Civillikuma 1044., 994.pantu, pirmās instances tiesa norādījusi, ka Latvijas valsts Izglītības un zinātnes ministrijas personā ir atzīstama par vienīgo valsts nekustamā īpašuma īpašnieci.

Tiesa atzinusi, ka nolūkā novērst ar Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p radīto prettiesisko situāciju, atbildētājai ir atjaunojams valdījums un atzīstamas īpašuma tiesības uz Valsts nekustamā īpašuma /adrese A/, sastāvā esošo dzīvojamo telpu /adrese/, vienlaikus norādot, ka pretprasības apmierināšana daļā par īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvojamo telpu /adrese/, atbildētājai pilnībā izslēdz prasības apmierināšanu par īpašuma tiesību atzīšanu uz minēto nekustamo īpašumu prasītājai.

Pirmās instances tiesa pievienojusies Privatizācijas aģentūras pārstāvja paskaidrojumos norādītajam, ka lietā konstatējami tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas izslēdz prasītājas prasījuma par īpašuma tiesību iegūšanu uz strīdus dzīvokļa īpašumu un šādu tiesību nostiprināšanu apmierināšanu, jo apmierinot prasītājas prasību, izveidotos juridiska anomālija - sporta kompleksa sastāvā ietilpstoša dzīvokļa un tam piekrītošu domājamo daļu no sporta kompleksa nodošanu īpašumā.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka vienlaikus, lai sakārtotu nekustamā īpašuma statusu un piederību, ir nepieciešams arī dzēst valsts kadastra informācijas sistēmā ierakstu par /pers. E/ īpašuma tiesībām uz dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/, /adrese/, un dzēst ierakstu par dzīvojamo telpu /adrese/, kā atsevišķu nekustamo īpašumu.

Pirmās instances tiesa atzinusi par apmierināmu arī atbildētājas prasījumu izlikt prasītāju ar viņas pilngadīgajiem bērniem /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ no dzīvokļa /adrese/, norādot, ka šis prasījums ir apmierināms, jo īres līgums ir atzīts par spēkā neesošu, kā arī īpašuma tiesības uz strīdus īpašumu ir atzītas atbildētājai, līdz ar to prasītājai nav tiesiska pamata aizņemt strīdus dzīvokli, jo Civillikuma 2152.pants noteic, ka pēc nomas vai īres izbeigšanās nomniekam vai īrniekam jāatdod atpakaļ iznomātā vai izīrētā lieta ar visiem tās piederumiem. Pirmās instances tiesas ieskatā prasītāja bez tiesiska pamata šobrīd aizņem strīdus dzīvojamo telpu un tādēļ viņa kopā ar viņas pilngadīgajiem bērniem /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ ir izliekami ar visām viņiem piederošām mantām.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka vienlaikus ir noraidāma pretprasība daļā par prasītājas atzīšanu par ļaunticīgu valdītāju no 2015.gada 15.oktobra.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka atbildētāja uzskata, ka prasītāja no minētā datuma ir zinājusi, ka viņai nav tiesību lietu valdīt un ka atbildētājai ir lielākas tiesības valdīt nekustamo īpašumu /adrese A/, jo minētais izriet no 2015.gada 15.oktobrī starp Murjāņu sporta ģimnāziju, tās direktores /pers. H/ personā un prasītāju noslēgtās vienošanās, un secinājusi, ka ar minēto vienošanos konstatēts, ka prasītāja aizņem un izmanto Murjāņu sporta ģimnāzijas teritoriālās struktūrvienības "Jūrmala", /adrese A/, dienesta dzīvokli Nr.1, kas saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem reģistrēts ar literu Nr.001 un pusēm zināms, ka minētā nekustamā īpašuma īpašnieks ir Latvijas valsts atbildētājas personā.

Atsaucoties uz Privatizācijas likuma 73.panta trešo daļu, Civillikuma 910.pantu un Senāta 2002.gada 13.februāra spriedumā lietā Nr. SKC-88 izteiktām atziņām, pirmās instances tiesa atzinusi, ka neskatoties uz prettiesisko Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas lēmumu par dzīvokļa nodošanu īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, prasītāja mantošanas ceļā ir ieguvusi īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese/ un līdz tiesas nolēmuma pieņemšanai prasītājai bija visas tiesības paļauties uz to, ka valsts institūcija - Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisija ir pieņēmusi tiesisku un

likumīgu lēmumu, kas pierāda, ka prasītāja savu īpašumu nav valdījusi ļaunā ticībā.

Tāpat pirmās instances tiesa atzinusi par noraidāmu arī atbildētājas prasījumu par zaudējumu 3901,59 euro piedziņu no prasītājas.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka šos zaudējumus atbildētāja aprēķinājusi par prasītājas dzīvokļa 63 m2 platībā apkurināšanu laika periodā no 2007.gada septembra līdz 2015.gada beigām, tālab, ka pēc rekonstrukcijas veikšanas 2007.gada 7.septembrī, kad tikusi uzbūvēta jaunā apkures sistēma, prasītāja esot nelikumīgi pie tās pieslēgusies un apkuri izmantojusi bez maksas, bet no lietā esošajiem pierādījumiem, proti, Murjāņu sporta ģimnāzijas teritoriālās struktūrvienības "Jūrmala" vadītāja /pers. I/ iesnieguma; liecinieka /pers. F/ liecībām; Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Jūrmalas iecirkņa 2017.gada 25.jūlija lēmuma par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu; Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Jūrmalas iecirkņa 2017.gada 21.septembra paziņojuma Nr.20/10/22 – 8304 par kriminālprocesa Nr.11410078817 uzsākšanu pēc Krimināllikuma 182.panta pirmajā daļā paredzētajām noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm par ilgstošu patvaļīgu siltumenerģijas lietošanu no prasītājas puses; neizriet Civillikuma 1770., 1771., 1773. un 1775.pantā paredzētais zaudējumu sastāvs un priekšnoteikumi zaudējumu piedziņas prasības apmierināšanai.

Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav iespējams konstatēt prasītājas prettiesisku rīcību un cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem, kas rada pamatu šī prasījuma noraidīšanai.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegusi prasītāja /pers. A/, pārsūdzot spriedumu prasības noraidītajā daļā un pretprasības apmierinātajā daļā.

Prasītājas ieskatā pārsūdzētajā spriedumā motīvu daļā ir sniegts nepareizs lietas apstākļu juridiskais novērtējums; nepareizi piemērotas materiālo tiesību normas un pieļauts būtisks Civilprocesa likuma 193.panta 5.daļas pārkāpums, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 97.pantu un 193.panta 5.daļu, prasītāja norādījusi, ka pirmās instances tiesa sava sprieduma aprakstošajā daļā nav norādījusi prasītājas iebildumus pret pretprasību, kas formulēti tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos un kuros cita starpā ir izdarītas norādes uz tām materiālo tiesību normām, kuras piemērojamas strīda izšķiršanai, aprobežojoties ar tiesas sēdē sniegtajiem atbildētājas pārstāvja, trešās personas pārstāvja paskaidrojumu un liecinieku liecību nepilnīgu atreferējumu. Prasītāja uzskata, ka šāda tiesas pieeja neatbilst Civilprocesa likuma 193.panta 5.daļas noteikumiem.

Norādīts, ka pārsūdzētajā spriedumā nav apsvērts un juridiski vērtēts neviens no prasītājas iebildumiem par pretprasību, kas detalizēti izklāstīti un argumentēti prasītājas sniegtajos rakstveida paskaidrojumos par pretprasību, kā rezultātā spriedumā nav arī norādīts neviens motīvs, kuru dēļ tiesa kā nepamatotus noraida prasītājas iebildumus pret pretprasību. Kā arī spriedumā nav apsvērts un juridiski vērtēts neviens no prasītājas prasības pieteikumā ietvertajiem argumentiem un pamatojumiem, kas balstīti uz lietā esošiem pierādījumiem, kā rezultātā spriedumā nav arī norādīts neviens motīvs, kuru dēļ tiesa kā nepamatotus noraida prasītājas apgalvojumus.

Pirmās instances tiesa vispār nav pievērsusies prasītājas tēva /pers. E/ un pašas prasītājas labticīguma izvērtēšanai, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu un 97.panta trešo daļu. Prasītājas ieskatā kontekstā ar labticīguma izvērtēšanu tiesai bija jālemj par /pers. E/ samaksāto privatizācijas sertifikātu atgriešanu, ja tiesa konstatē, ka iestāde ir pieļāvusi kļūdu privatizācijas procesā. Prasītājas ieskatā attiecīgajā gadījumā tiesai bija jāizvērtē prasītājas tēva un prasītājas tiesiskā paļāvība un jānodrošina tās aizsardzība, jo visām valsts iestādēm ir jārīkojas likuma vārdā un ietvarā.

Norādīts, ka pirmās instances tiesa nepareizi konstatējusi, ka strīdus dzīvojamā telpu grupa atrodas būvē ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs B/, kas neesot atzīstama par dzīvojamo māju. Lietā nav strīda par to, ka nekustamais īpašums /adrese A/ tika formēts Valsts Kadastra informācijas sistēmā kā būvju īpašums, jo zeme, uz kuras atrodas šīs būves, pieder trešajai personai Jūrmalas pilsētas pašvaldībai.

Atsaucoties uz Kadastra likumu, likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.pantu, prasītāja norādījusi, ka pirmās instances tiesai, lai secinātu ka strīdus dzīvojamā telpa nav privatizācijas objekts, vispirms bija jāpārbauda vai atbildētājs ir iesniedzis lietā pierādījumus, kas pamato, ka strīdus dzīvojamā telpa nav noformēta kā atsevišķa telpu grupa, jeb īpašuma objekts. Prasītāja norādījusi, ka lietā ir pierādījumi, ka strīdus dzīvojamās telpas Valsts Kadastra informācijas sistēmā ir formētas kā atsevišķa telpu grupa, kas ir konstruktīvi norobežota no nekustamā īpašuma /adrese A/, esošās būves ar kadastra Nr. /numurs C/(būve viesnīca - pansionāts), ar savu atsevišķu ieeju un izeju un brandmūri. Dzīvokļa /adrese/, kā atsevišķās telpu grupas ārējā kontūra ir noteikta, tā ir kadastrāli uzmērīta, par to tiek veikti nekustamā īpašuma nodokļa maksājumi no prasītājas puses, un tas apliecina faktu, ka dzīvoklis /adrese/, no valsts un pašvaldības iestāžu puses ir atzīts par atsevišķu īpašuma objektu, kurš atrodas prasītājas labticīgā valdījumā.

Norādīts, ka Valsts Kadastrā katrai telpu grupai piešķir visā Latvijas valsts teritorijā viennozīmīgu, neatkārtojamu un nemainīgu ciparu kombināciju – kadastra apzīmējumu. Telpu grupas piešķirto kadastra apzīmējumu lieto valsts informācijas sistēmās un dokumentos visu veidu norādēs uz attiecīgo telpu grupu. Lai dzēstu ierakstu valsts kadastra sistēmā par telpu grupu, kurai ir piešķirts kadastra apzīmējums, saskaņā ar Kadastra likuma 64.pantu ir jāformē jauna telpu grupa un to nevar izdarīt uz tiesas sprieduma pamata, jo to neparedz Kadastra likums. Prasītājas ieskatā pirmās instances tiesa nevarēja apmierināt atbildētāja lūgumu par ieraksta dzēšanu valsts kadastra informācijas sistēmā, par strīdus dzīvojamo telpu /adrese/, kā atsevišķu nekustamo īpašumu, jo tas ir izdarāms tikai un vienīgi Kadastra likuma 64.panta noteiktajā kārtībā un proti, apvienojot nekustamā īpašuma /adrese A/ būvē ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs C/sastāvā esošās telpu grupas ar strīdus dzīvojamo telpu grupu ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/. Telpu grupas apvienošanai ir jāatbilst vietējās pašvaldības apstiprinātajiem būvnoteikumiem, tāpēc ir nepieciešams vietējās pašvaldības būvvaldes slēdziens par šādas apvienošanas iespējām vai nosacījumiem, kādā šīs darbības veicamas. Telpu grupas apvieno, pamatojoties uz būvprojektu un veiktajām konstruktīvajām izmaiņām. Likumdevējs nav paredzējis tehniskā projekta aizstāšanu ar tiesas spriedumu un šādas materiālās tiesību normas nepastāv. Ja atbildētāja vēlas dzēst valsts kadastra informācijas sistēmā atsevišķo telpu grupu ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/, tad viņa to var ierosināt, veicot būves ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs C/apvienošanu, izstrādājot būvprojektu.

Norādīts, ka saskaņā ar adresācijas noteikumiem attiecībā uz telpu grupām kā adresācijas objekts ir noteikta atsevišķa telpu grupa, kā īpašuma objekts, kas paredzēta noteiktam lietošanas veidam (dzīvošanai, komercdarbībai, administratīvajai vai publiskai darbībai) un ir konstruktīvi norobežota ēkas daļa, kurā ir viena vai vairākas funkcionāli saistītas telpas ar atsevišķu izeju uz ielu vai pagalmu. Adreses piešķir vietējā pašvaldība, pieņemot lēmumu. Lēmumam par adreses piešķiršanu pievieno adreses vietas situācijas plānu. Lai vietējā pašvaldība šādu lēmumu pieņemtu, tai ir jāpārbauda telpu grupas tehniski raksturojošie elementi, tās formēšanas procedūra Valsts Kadastra informācijas sistēmā, proti, vai tā ir noformēta kā atsevišķa telpu grupa un tad, ja to konstatē, tad šādai telpu grupai piešķir adresi, to faktiski atzīstot par atsevišķu īpašuma objektu. Attiecīgajā gadījumā prasītājas tēvam piederošajam dzīvoklim Jūrmalas pilsētas būvvalde ir piešķīrusi adresi - /adrese/; ir noteikts arī atsevišķās telpu grupas izmantošanas veids - dzīvošanai, vienģimeņu dzīvojamā māja, kuras uzturēšanai Jūrmalas pilsētas dome ir nodalījusi zemes gabala daļu, pieņemot attiecīgu domes lēmumu, kas ir pievienots civillietas materiāliem un tika pārbaudīts tiesas sēdē. Telpu grupas lietošanas veidu pirmreizēji norāda atbilstoši ierosinātāja uzrādītajai projekta dokumentācijai vai aktam par telpu grupas nodošanu ekspluatācijā, izgatavojot telpu grupas kadastrālās uzmērīšanas dokumentus. Telpu grupas lietošanas veidu var mainīt tikai rekonstrukcijas gadījumā. Valsts Kadastra informācijas sistēmā dzīvoklis /adrese/, ir uzrādīts kā dzīvojamā telpa, kas ir nošķirta jeb nodalīta no būves /adrese A/, ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs C/(viesnīca, pansionāts), un tai ir piešķirts savs ekskluzīvs kadastra apzīmējums Nr. /numurs A/, kas apliecina faktu, ka minētā telpu grupa ir noformēta kā atsevišķs īpašuma objekts, pirms atbildētājas īpašuma tiesību

reģistrācijas zemesgrāmatā.

Līdz ar to prasītājas ieskatā nav šaubu, ka saskaņā ar tehnisko dokumentāciju jau sākotnēji nodalītā telpu grupa, kas Kadastra sistēmā izveidota kā atsevišķs īpašuma objekts ir dzīvojamā māja, kas ir nodalīta no pansionāta – viesnīcas. Tādējādi prasītājas ieskatā pirmās instances tiesa ir nepareizi secinājusi, ka Valsts Kadastra sistēmā dzīvoklis /adrese/, ir noformēts kā būves - viesnīca/pansionāts ar kadastra Nr./numurs A/sastāvdaļa, jo tas neatbilst civillietas materiāliem un pašas tiesas nolēmuma rezultatīvajai daļai, kur pirmās instances tiesa ir nolēmusi dzēst valsts kadastra informācijas sistēmā ierakstu par dzīvojamo telpu /adrese/. Jūrmalā, kā atsevišķu nekustamo īpašumu.

Norādīts, ka nepamatota ir tiesas atsaukšanās uz 1993.gada 1 .jūlija likumu "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", vērtējot dzīvojamās telpas lietošanas tiesību spēkā esamību. Prasītājas ieskatā pirmās instances tiesa, izskatot lietu, nav ņēmusi vērā šo faktu kā arī nav sniegusi nekādu vērtējumu šajā daļā, neņemot vērā prasītājas paskaidrojumos ietvertos iebildumus par šo faktu, kā arī tiesas sēdē prasītājas pārstāvja sniegto informāciju par nepieciešamību pārbaudīt minētā akta saturu, pirms secināt, ka dzīvojamā telpa /adrese/ neatrodas dzīvojamā mājā.

Prasītāja norādījusi, ka civillietas materiālos nav neviena dokumenta, kas apliecinātu faktu, ka 1991.gada 22.novembra dzīvojamās telpas īres līgums bijis noslēgts prettiesiski, vai neatbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" noteikumiem, savukārt 1993.gada 1.jūlija likuma "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" attiecināšana uz iepriekšējo periodu nav iespējama, jo likumdevējs nav piešķīris 1993.gada 1.jūlija likumam atpakaļvērstu spēku.

Norādīts, ka iespējams, pirmās instances tiesa ir vēlējusies attiecināt 1993.gada 1.jūlija likumu "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" uz dzīvojamās telpas īres līguma redakciju, kurai nav datuma, reģistrācijas numura un kuru ir parakstījis no izīrētāja puses Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītājs /pers. F/. Taču šāda pirmās instances tiesas tiesību normu un juridisko faktu interpretācija neatbilst interpretācijas rezultātā saprātīguma postulātam. Norādīts, ka, parakstot Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītāja /pers. F/ piedāvāto dzīvojamās telpas īres līguma redakciju, /pers. E/ jau bija piešķirtas un pastāvēja beztermiņa dzīvokļa /adrese/, lietošanas tiesības uz 1991.gada 22.novembra dzīvojamās telpas īres līguma pamata un /pers. E/ tiesības lietot šīs dzīvojamās telpas atkārtoti nebija nekāda tiesiska pamata izvērtēt, it īpaši vadoties no 1993.gada 1.jūlija likuma "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 1.panta, jo dzīvojamās telpas /pers. E/ bija jau piešķirtas. Ja valstij bija nodoms izbeigt 1991.gada 22.novembra dzīvojamās telpas īres līgumu, tad tas bija jādara likumīgi, proti, saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" noteiktajā kārtībā. Normatīvie akti neparedz dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, piedāvājot jaunu līguma redakciju, vai mainoties dzīvojamās mājas īpašnieka pilnvarotajai personai. Šāda rīcība ir klajš likuma "Par dzīvojamo telpu īri" noteikumu pārkāpums. Līdz ar to prasītājas ieskatā pirmās instances tiesas atsaukšanās uz 1993.gada 1 .jūlija likumu "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", vērtējot /pers. E/ un viņa ģimenes locekļu dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības ir nepamatota.

Norādīts, ka minēto atzina arī trešā persona, tiesas sēdē norādot, ka /pers. E/ ģimenei un prasītājai pastāv dzīvojamās telpas lietošanas tiesības un, pieņemot 2009.gada 16.janvāra Ministru kabineta rīkojumu Nr.34 "Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/" un 1994.gada 17.maija Ministru kabineta rīkojumu Nr.223-r šis jautājums netika risināts un izskatīts pēc būtības. Papildus tiesas sēdē, trešā persona, atbildot uz jautājumu, kāds dzīvojamās telpas īres līgums ir pievienots /pers. E/ privatizācijas lietas materiāliem, liecināja, ka ar privatizācijas lietu neviens nav iepazinies un ka viņam tas nav zināms. Arī atbildētāja nevarēja uzrādīt pierādījumus, vai arī mutiski apliecināt, kāds dzīvojamās telpas īres līgums ir pievienots privatizācijas lietai, tādēļ arī savā prasībā tiesai lūdzot atzīt dzīvojamās telpas īres līgumu par spēkā neesošu nav norādījusi, kuru no civillietas materiālos esošajām līguma redakcijām atbildētāja vēlas atzīt par spēkā neesošu, atstājot šo lēmumu tiesas izvēles ziņā.

Norādīts, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi atzinusi, ka nekustamā īpašuma sastāvā /adrese A/ dzīvoklis, kas izveidots kā atsevišķa telpu grupa ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/ir būves - viesnīca/pansionāts ar kadastra Nr./numurs A/sastāvdaļa. Tas neatbilst civillietas materiāliem un valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētajai informācijai, kurā dzīvoklis /adrese/, ir reģistrēts publiskajā reģistrā, kā atsevišķs īpašuma objekts.

Norādīts, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi atzinusi, ka nekustamā īpašuma sastāvā /adrese A/, esošā būve viesnīca/pansionāts ar kadastra Nr./numurs B/, ekspluatācijā ir nodota kā nedzīvojamā ēka un līdz ar to nav atzīstama par dzīvojamo ēku. Norādīts, ka ēkas iedala dzīvojamās mājās un nedzīvojamās ēkās. Par dzīvojamo māju klasificējama būve, kurā vismaz pusi no platības izmanto dzīvošanai. Ja dzīvošanai izmanto mazāk par pusi no ēkas kopējās platības, tā uzskatāma par nedzīvojamo ēku atbilstoši tās projektā noteiktajam lietošanas veidam. Par nedzīvojamo ēku klasificējama būve, kura netiek izmantota vai nav paredzēta dzīvošanai. Ja vismaz pusi no nedzīvojamās ēkas kopējās platības izmanto dzīvošanai, tā klasificējama par dzīvojamo māju.

No būves viesnīcas/pansionāts ar kadastra Nr./numurs A/inventarizācijas lietas prasītāja secinājusi, ka praktiski visas telpas tiek paredzēts izmantot dzīvošanai un cilvēku izmitināšanai gan īslaicīgai, gan ilglaicīgai. Arī 2009.gada 16.janvāra Ministru kabineta rīkojumā Nr.34 "Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/" ir norādīts, ka minētā būve ir paredzēta studentu un skolēnu izmitināšanai. Līdz ar to nav saprotams, kā tiesa varēja nonākt pie secinājuma ka viesnīca/pansionāts ir nedzīvojamā ēka, saskaņā ar inventarizācijas lietas materiāliem, kā arī vērtējot kontekstā ar citiem civillietā esošajiem pierādījumiem.

Norādīts, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi atzinusi, ka prasītājai bija jāpierāda, ka /pers. E/ iesniegums, kas adresēts Latvijas Valsts Izglītības un zinātnes ministrijai ar lūgumu ļaut privatizēt dzīvokli bija iesniegts atbildētājai un ka atbildētāja būtu devusi atļauju dzīvokli privatizēt, jo šo savu secinājumu nav pamatojusi ne ar vienu materiālo tiesību normu. Prasītāja norādījusi, ka šāda tiesību norma nepastāv un šāda prasība netiek izvirzīta privatizācijas procesā. Konkrētajā gadījumā Centrālo dzīvojamo māju privatizācijas komisija nodeva privatizācijai dzīvokli tās lietotājam /pers. E/, un tālab šāds tiesas secinājums nevar būt par pamatu prasītājas prasības noraidīšanai.

Prasītājas ieskatā pirmās instances tiesa ir nepareizi atzinusi, ka prasītājas tēvs /pers. E/ ir nelikumīgi ieguvis dzīvokļa /adrese/, lietošanas tiesības, jo šis apgalvojums ir pretrunā ar civillietas materiāliem pievienotajiem pierādījumiem. Savukārt dzīvojamās telpas īres maksas maksāšanas fakts tika pārbaudīts balstoties tikai uz liecinieku liecībām, kuri liecināja, ka viņu rīcībā nebija nekustamā īpašuma /adrese A/, īpašnieka jeb ministrijas lietvedības un grāmatvedības dokumentācijas, no kuras viņi varētu pārliecināties, ka /pers. E/ maksājis dzīvojamās telpas īres maksas maksājumus līdz dzīvokļa /adrese/ privatizācijai vai nē. Arī trešā persona tiesas sēdē nevarēja apliecināt, ka būtu pārbaudījis privatizācijas lietas materiālus un ka būtu konstatējis, ka tajos nav pievienotas ziņas par īres maksas maksājumu neveikšanu. Atbildētāja nevarēja iesniegt ne vienu pierādījumu, ka laika periodā līdz dzīvokļa /adrese A/, privatizācijai būtu izsniegti kādi brīdinājumi vai pretenzijas no izīrētāja puses pret /pers. E/ par īres maksas neveikšanu vai kavējumu. Tas fakts ka dzīvojamās telpas īres līgumā, kas ir grāmatnīcas blanka, nav norādīts īres maksas apmērs, vēl nenozīmē, ka tā nav maksāta. Gan valsts, gan pašvaldība savām dzīvojamām telpām īres maksu nosaka vienpusēji uz administratīva akta pamata, līdz ar to tā var arī nebūt norādīta līguma tekstā. Prasītājas ieskatā pirmās instances tiesas rīcībā nebija informācijas, lai tā varētu secināt, ka līdz dzīvokļa /adrese/, privatizācijai īres maksājumi nebija veikti, savukārt pēc tā privatizācijas īres maksājumu veikšanai vai pieprasīšanai nav nekāda tiesiska pamatojuma, jo ar šo brīdi, kad tiek saņemts apliecinājums par īpašuma tiesībām uz dzīvokli (zaļā lapa), dzīvojamās telpas īres tiesiskās attiecības izbeidzas, kā arī izbeidzas pienākums maksāt dzīvojamās telpas īres maksas maksājumus.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 22.marta spriedumu prasība un pretprasība noraidīta.

Ar Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 1.oktobra spriedumu atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas

2019.gada 22.marta spriedums daļā, ar kuru noraidīta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas personā pretprasība, un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, Civillietu tiesas kolēģija lietu izskata rakstveida procesā, jo ir iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. 2020.gada 13.oktobrī pusēm tika nosūtīts tiesas paziņojums par civillietas iztiesāšanu rakstveida procesā 2020.gada 11.decembrī, nosakot termiņu līdz 2020.gada 13.novembrim papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai (l.l.193, 2.sējums).

2020.gada 13.novembrī prasītāja iesniegusi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā paskaidrojumus, kuros lūdza tiesu pretprasību noraidīt un apmierināt prasītājas prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus dzīvokli.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi dokumentālos pierādījumus, atzīst, ka Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas personā pretprasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas prasībām apelācijas instances tiesa nepārbauda tos pirmās instances tiesas konstatētos faktus, kas nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Ar Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 1.oktobra spriedumu atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 22.marta spriedums daļā, ar kuru noraidīta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas personā pretprasība, un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Savukārt apelācijas sūdzībā prasītāja pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu prasības noraidītajā daļā un pretprasības apmierinātajā daļā.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka civillieta pretprasības daļā par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu, Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas lēmuma atzīšanu par prettiesisku, īpašuma tiesību atzīšanu, valdījuma atjaunošanu, /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ izlikšanu atkārtoti izskatāma apelācijas instances tiesā. Savukārt pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru noraidīta pretprasība daļā par /pers. A/ atzīšanu par dzīvojamās telpas /adrese/, ļaunticīgu valdītāju no 2015.gada 15.oktobra un zaudējumu 3901,59 euro piedziņu, nav pārsūdzēts līdz ar to stājies likumīgā spēkā, kā arī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 22.marta spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība, nav pārsūdzēts līdz ar to stājies likumīgā spēkā.

No Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs C/redzams, ka 2000.gada 5.aprīlī, pamatojoties uz 1994.gada 17.maija Ministru kabineta Rīkojums Nr.223-r, Latvijas valstij Izglītības un zinātnes ministrijas personā, reģistrētas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, kas sastāv no septiņām ēkām, saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem liters Nr.001, 002, 003, 004, 005, 006, 007 (l.l.64, 161, 1.sējums).

Ievērojot to, ka prasītāja nav pārsūdzējusi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 22.marta spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība, tai skaitā, prasījumu par īpašuma tiesību atzīšanu prasītājai uz strīdus dzīvojamo telpu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šobrīd vairs nepastāv strīds par atbildētājas īpašuma tiesībām uz strīdus nekustamo īpašumu, līdz ar to šobrīd vairs nepastāv pamats apmierināt prasījumu par īpašuma tiesību atzīšanu atbildētājai uz strīdus dzīvojamo telpu, jo minētais prasījums šobrīd vairs nav vērsts uz civilo tiesību aizskāruma novēršanu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pretprasība noraidāma daļā par īpašuma tiesību atzīšanu atbildētājai uz valstij piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/, sastāvā esošo strīdus dzīvojamo telpu /adrese/, kadastra Nr./numurs A/.

Kā arī Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir noraidāma pretprasība daļā par valdījuma atjaunošanu uz strīdus dzīvojamo telpu, jo saskaņā ar Civillikuma 927.pantu īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t.i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību.

Tā kā atbildētājas īpašuma tiesības vairs netiek apstrīdētas un tās ir nostiprinātas zemesgrāmatā, tad nav pamata apmierināt pretprasības prasījumu par valdījuma atjaunošanu uz strīdus dzīvojamo telpu.

Lietā nav strīda, ka strīdus dzīvoklī bijis pierakstīts prasītājas tēvs /pers. E/ ar ģimeni, un šobrīd savu dzīvesvietu minētajā dzīvoklī ir deklarējusi prasītāja un viņas bērni /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/. Minēto apliecina arī Jūrmalas pilsētas darbaļaužu deputātu Padomes izpildu komitejas Dzīvokļu nodaļas 1981.gada 27.novembra Orderis Nr.154 dienesta dzīvojamās telpas piešķiršanai, uz kura pamata 1981.gada 1.decembrī iesākta kārtot Mājas grāmata (l.l.13–23, 112-114, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka 1991.gada 22.novembrī starp Latvijas Republikas Policijas centrālo sporta klubu kā izīrētāju un prasītājas tēvu /pers. E/ kā īrnieku noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums Nr.1 par dzīvojamo telpu /adrese/, īri (l.l.24-25, 1.sējums). Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka lietā iesniegts arī dzīvojamās telpas īres līgums bez datuma, ko no vienas puses parakstījusi Murjāņu sporta ģimnāzija kā izīrētājs, bet no otras /pers. E/ kā īrnieks (l.l.26-28, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka, pamatojoties uz Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu, /pers. E/ izsniegta Apliecība par īpašuma tiesībām uz dzīvokli /adrese/, līdz dzīvojamās mājas privatizācijai (l.l.30, 1.sējums).

No Kadastra informācijas sistēmas informatīvās izdrukas redzams, ka /pers. E/ reģistrēts kā īpašnieks īpašumam ar kadastra Nr./numurs A/, dzīvokļa īpašuma adrese nav norādīta (l.l.65, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka ar Jūrmalas pilsētas domes 1995.gada 9.februāra lēmumu Nr.159 Jūrmalas pilsētas pašvaldībai atzītas īpašuma tiesības uz zemesgabalu /adrese A/, un tiesības saņemt nomas maksu no zemes lietotāja Murjāņu sporta ģimnāzijas. Ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2001.gada 16.marta lēmumu Nr.242 dzīvokļa /adrese/, uzturēšanai iznomāts zemesgabals 178 m2 platībā. Iznomātajam zemesgabalam noteikts lietošanas mērķis vieng̦imenes dzīvojamo māju apbūve (l.l.31-33, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka 2001.gada 12.septembrī Jūrmalas pilsētas dome noslēgusi ar /pers. E/ zemes nomas līgumu Nr.545/1-3 dzīvokļa /adrese/, uzturēšanai un apsaimniekošanai. Līguma 1.2.punktā minēts, ka uz iznomātā zemes gabala atrodas nomnieka īpašums – dzīvoklis viesnīcas ēkā liters 1 (l.l.34-36, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka 2002.gada 20.septembrī /pers. E/ miris, ko apliecina lietā esošā miršanas apliecība Nr./apliecības numurs/ (l.l.39, 1.sējums). Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2003.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.C17179902/341/03 prasītāja apstiprināta mantojuma tiesībās uz /pers. E/ atstāto mantojumu nekustamo īpašumu, privatizētu dzīvokli /adrese/, kas novērtēts par 122,16 privatizācijas sertifikātiem, 26,24 privatizācijas sertifikātiem, transportlīdzekļiem SAAB 9000, valsts reģistrācijas Nr./numurs/ un Audi 80, valsts reģistrācijas Nr./numurs/ un naudu Latvijas Krājbankas kontā Ls 0,76. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2003.gada 24.martā (l.l.40-41, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 2006.gada 5.oktobra lēmumu Nr.978, 2006.gada 23.oktobrī Jūrmalas pilsētas dome noslēgusi ar prasītāju zemes nomas līgumu Nr.1.1–16.3/983 dzīvokļa /adrese/, uzturēšanai un apsaimniekošanai. Līguma 1.2.punktā norādīts, ka nomnieka valdījumā ir ēkas liters Nr.001 daļa /adrese/ (l.l.42-46, 1.sējums). Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka 2008.gada 16.jūnijā starp Jūrmalas pilsētas domi un prasītāju noslēgta vienošanās Nr.1.1–16.3/719 par grozījumiem 2006.gada 23.oktobra līgumā Nr.1.1–16.3/983 par nomas maksas apmēru (l.l.47 48, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka 2009.gada 16.janvārī Ministru kabinets izdevis rīkojumu Nr.34 par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/. Rīkojuma 3.1.punktā norādīts, ka valstij piederošais nekustamais īpašums /adrese A/, sastāv no septiņām ēkām. Valsts īpašuma objekts 2000.gada 5.aprīlī ierakstīts Jūrmalas zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/uz valsts vārda Izglītības un zinātnes ministrijas personā. Rīkojuma 3.2.punktā norādīts, ka valsts īpašuma objekts nav iznomāts. Rīkojuma 3.9.punktā noteikts, ka valsts īpašuma objekts ir nepieciešams ģimnāzijas darbības nodrošināšanai, lai īstenotu nolikuma 6.punktā noteikto mērķi – izglītības procesa organizēšana […], kā arī lai īstenotu nolikuma 8.punktā noteiktos pamatuzdevumus – pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmu īstenošana […]. 7.punktā noteikts, ka no minētajiem apsvērumiem secināms, ka valsts īpašuma objekts nav privatizējams, bet saglabājams valsts īpašumā. Savukārt 8.punktā norādīts, ka […] Ministru kabinets nolemj atteikt nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu, jo tas ir nepieciešams valsts pārvaldes valsts pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildīšanai valsts sporta izglītības politikas jomā (l.l.49-50, 1.sējums). Minētais izriet arī no lietā esošā Paskaidrojumu raksta par Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese A/" (l.l.120-121, 1.sējums).

Kā to pamatoti konstatējusi pirmās instances tiesa, no Privatizācijas aģentūras 2015.gada 4.decembrī sniegtās informācijas, atbildot uz Valsts zemes dienesta 2015.gada 13.novembra vēstuli Nr.2-09-R/1267, izriet, ka saskaņā ar Kadastra informācijas sistēmas datiem nekustamais īpašums sastāv no septiņām ēkām, tajā skaitā, no viesnīcas/pansionāta, būves kadastra apzīmējums /numurs B/, kura sastāvā ietilpst strīdus dzīvoklis. Tā kā nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošā ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs A/nav dzīvojamā māja, tā nav privatizējama saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju". Turklāt atbilstoši minētā likuma 74.panta astoto daļu nedzīvojamās ēkās (skolās, stacijās, un citās tamlīdzīgās ēkās) esošie dzīvokļi netiek privatizēti saskaņā ar šo likumu. Privatizācijas aģentūra papildus norādījusi, ka Ministru kabineta izdotajā rīkojumā Nr.34 nav ņemts vērā apstāklis, ka nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošais dzīvoklis ir nodots īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai. Privatizācijas aģentūras ieskatā starp nekustamā īpašuma valdītāju un prasītāju saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 79.panta pirmo daļu būtu slēdzams administratīvais līgums par dzīvokli (l.l.53-54, 1.sējums).

Tāpat pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka no Valsts zemes dienesta Rīgas reģiona nodaļas 2015.gada 7.decembrī sniegtās informācijas izriet, ka, izvērtējot Privatizācijas aģentūras sniegto informāciju, Valsts zemes dienests nav tiesīgs izpildīt prasītājas lūgumu pārreģistrēt uz viņas vārda īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/ (l.l.53, 1.sējums).

No Privatizācijas aģentūras sniegtās informācijas izriet, ka pamatojums atteikumam nekustamo īpašumu /adrese A/, nodot privatizācijai, saglabājot to valsts īpašumā, ir Ministru kabineta 1994.gada 17.maijā izdotais rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", tādējādi faktiski rīcība ar nekustamo īpašumu noteikta jau 1994.gadā.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzītajam, ka jau 1994.gada 17.maijā, pirms Centrālā dzīvojamo māju privatizācijas komisija pieņēma 2000.gada 11.jūlija lēmumu nodot īpašumā dzīvokli līdz dzīvojamās mājas privatizācijai prasītājas tēvam, ir ticis pieņemts Ministru kabineta 1994.gada 17.maija rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", ar kuru noteikts saglabāt valsts īpašumā un nodot Murjāņu sporta ģimnāzijas valdījumā airēšanas bāzi Jūrmalā (Majoros), /adrese A/, un reģistrēt īpašuma tiesības uz īpašumu valstij Izglītības, kultūras un zinātnes ministrijas personā.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija secina, ka šobrīd ir izveidojusies situācija, ka vienlaikus pastāv gan Ministru kabineta 1994.gada 17.maija rīkojums Nr.223-r "Par airēšanas bāzi /adrese A/", kas izslēdz jebkādu iespējamību, ka nekustamais īpašums var tikt atsavināts likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" noteiktajā kārtībā, un Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmums par dzīvokļa nodošanu īpašumā līdz dzīvojamas mājas privatizācijai /pers. E/, uz tā pamata izsniedzot apliecību par īpašuma tiesībām uz dzīvokli līdz dzīvojamas mājas privatizācijai.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" Pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka ikvienu valsts vai pašvaldības dzīvojamo māju, kura līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai (1995.gada 21.jūnijam) nodota ekspluatācijā, var atsavināt, vienīgi to privatizējot šajā likumā noteiktajā kārtībā.

No lietas materiāliem redzams, ka nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, nav būvēta un nodota ekspluatācijā kā dzīvojamā māja. Ēka, kurā atrodas strīdus dzīvoklis ir viesnīca/pansionāts, kas izriet arī no nekustamā īpašuma inventarizācijas lietas (67-73, 1.sējums).

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 48.panta otrā un ceturtā daļa noteic, ka, nostiprinot īpašuma tiesības uz dzīvokli, vienlaikus norādāma kopīpašuma domājamā daļa, īpašuma tiesības nostiprināmas uz noslēgtā pirkuma līguma pamata.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas konstatētajam, ka dzīvokļa īpašuma sastāvā ietilpst kopīpašuma domājamā daļa no visas dzīvojamās mājas un zemes, ja zeme ir atsavināma un privatizācijai nododamais īpašuma sastāvs tiek noteikts, sagatavojot dzīvojamo māju privatizācijai un izdodot Ministru kabineta rīkojumu. Savukārt priekšnoteikums īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā uz dzīvokļa īpašumu ir attiecīga pirkuma līguma noslēgšana.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinātajam, ka Ministru kabinets nav izdevis rīkojumu par dzīvojamās mājas nodošanu privatizācijai, bet tieši pretēji ir izdots rīkojums "Par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu /adrese/".

Tādējādi pamatots ir pirmās instances tiesas atzītais, ka ir izveidojusies situācija, ka prasītājas tēvs ir ieguvis dzīvokļa privatizācijas tiesības, ko viņš nevarēja iegūt, jo to neparedzēja un arī šobrīd neparedz spēkā esošie normatīvie akti. Savukārt prasītājai ir īpašuma tiesības uz dzīvokli, bet īpašuma tiesību iegūšanu uz dzīvokļa īpašumu nepieļauj spēkā esošās tiesību normas.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja pretprasībā lūgusi atzīt Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p par prettiesisku.

Judikatūrā atzīts, ka, ja administratīvie akti radīja tiesības slēgt apstrīdētos darījumus, šīs tiesības ir tikušas izmantotas, savukārt lietā gan šīs tiesības, gan arī sekas, proti, īpašuma tiesības, kas radušās no šo tiesību izmantošanas, tiek apstrīdētas, tad strīdus par tiesībām un pienākumiem, kas rodas sakarā ar privāttiesiskajām attiecībām, risina civiltiesiskajā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā. Šādā prasībā tiesai ir jāvērtē jau izpildīto un spēku zaudējušo administratīvo aktu tiesiskums *(Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 4.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-176)*.

Lietā nav strīda, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/, ir izvietota atbildētājas padotībā esošās Murjāņu sporta ģimnāzijas teritoriālā struktūrvienība "Jūrmala", kur tiek realizēta vispārējās izglītības programmas un divu profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu smaiļošanas un kanoe airēšanas un akadēmiskās airēšanas apguve.

Ministru kabineta 2009.gada 16.janvāra rīkojumā Nr.34 norādīts, ka saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" 3.panta pirmo daļu valsts iestāžu rīcībai ar finanšu līdzekļiem jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, līdz ar to nav pieļaujams palielināt budžeta līdzekļu izdevumus, lai ģimnāzijas Jūrmalas filiāles funkciju izpildes nodrošināšanai pielāgotu

citas ģimnāzijas rīcībā esošas telpas vai uzbūvētu jaunu mācību un treniņu kompleksu, ja valsts īpašuma objekts tiktu privatizēts (l.l.49-50, 1.sējums).

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzītajam, ka valsts nekustamā īpašuma sastāvā esošā būve viesnīca/pansionāts ar kadastra Nr./numurs B/, nav privatizējama saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju". Savukārt strīdus dzīvokļa nodošana prasītājas tēva /pers. E/ īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai ir pretēja likumam, tādējādi, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p nevar atzīt par tiesisku.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2.pants noteic, ka likuma mērķis ir nodrošināt sabiedrību ar aktuālu kadastra informāciju par visiem valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem. Savukārt šā likuma 6.panta otrā daļa noteic, ka Kadastra informācijas sistēmas dati par personu, īpašuma sastāvu vai nekustamā īpašuma objektu līdz izmaiņu ierakstīšanai zemesgrāmatā var atšķirties no zemesgrāmatu datiem, ja tie neietekmē zemesgrāmatā nostiprinātās tiesības uz nekustamo īpašumu […].

No minētām tiesību normām izriet, ka Kadastra informācijas sistēmā reģistrētā informācija nevar būt pretrunā zemesgrāmatu datiem un ietekmēt zemesgrāmatā nostiprinātās īpašuma tiesības.

Ievērojot minēt un ņemot vērā iepriekš konstatēto, ka vienlaikus Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/Latvijas valstij Izglītības un zinātnes ministrijas personā reģistrētas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, kas sastāv no septiņām ēkām, saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem liters Nr.001, 002, 003, 004, 005, 006, 007 (l.l.64, 161, 1.sējums), savukārt Kadastra informācijas sistēmā /pers. E/ reģistrēts kā īpašnieks īpašumam ar kadastra Nr./numurs A/, dzīvokļa īpašuma adrese nav norādīta (l.l.65-66, 1.sējums), Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka dzēšams Kadastra informācijas sistēmā ieraksts par /pers. E/ īpašuma tiesībām uz dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/, un dzēšams ieraksts par dzīvojamās telpas /adrese/, kā atsevišķu nekustamo īpašumu. Līdz ar to pretprasība šajā daļā ir pamatota un apmierināma.

Atbildētāja pretprasības pieteikumā lūgusi atzīt dzīvojamās telpas īres līgumu par dzīvojamo telpu /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža un izlikt prasītāju un viņas pilngadīgos bērnus /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ no strīdus dzīvojamās telpas.

No lietas materiāliem redzams, ka 1991.gada 22.novembrī starp Latvijas Republikas Policijas centrālo sporta klubu kā izīrētāju un prasītājas tēvu /pers. E/ kā īrnieku noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums Nr.1 par dzīvojamo telpu /adrese/, īri (l.l.24-25, 1.sējums). Kā arī lietā ir iesniegts otrs dzīvojamās telpas īres līgums bez datuma, ko no vienas puses noslēgusi Murjāņu sporta ģimnāzija kā izīrētājs un /pers. E/ kā īrnieks (l.l.26-28, 1.sējums).

Kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, no 1993.gada 1.jūlija līdz 2002.gada 1.janvārim bija spēkā likums "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", kura 1.pants noteica, ka šis likums nosaka, kuras personas (ģimene) ir tiesīgas saņemt valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā neatkarīgi no tā, kā īpašumā ir māja vai dzīvoklis, kurā tās dzīvo, kā arī nosaka palīdzības sniegšanas kārtību.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu norādīt, ka likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 6.punkts paredzēja, ka, lai nodrošinātu ar apdzīvojamo platību sociāli mazaizsargātās un maznodrošinātās personas un iedzīvotājus, kuri nonākuši ārkārtējos apstākļos (ugunsgrēki, ēku avārijas un citas stihiskas nelaimes), kā arī lai veiktu citas likumos paredzētās pašvaldību funkcijas iedzīvotāju nodrošināšanā ar dzīvokļiem, pēc šā likuma spēkā stāšanās valsts un pašvaldību institūcijas turpina izīrēt dzīvokļus personām, kurām nepieciešams uzlabot dzīvokļa apstākļus, kā arī pildīt citus likumā "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā" noteiktos pienākumus. Savukārt pēc 1998.gada 2.jūnija, stājoties spēkā grozījumiem likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", likums vairs nepieļāva iespēju valsts institūcijām slēgt jaunus valsts dzīvojamo telpu īres līgumus, šo funkciju nododot pašvaldībām.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzītajam, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/, esošo dzīvokli prasītājas tēvam /pers. E/ varēja piešķirt tikai pēc valsts institūcijas lēmuma pieņemšanas, ievērojot likumā "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" un likumā "Par dzīvojamo telpu īri" noteikto kārtību.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka prasītājas tēvs /pers. E/ būtu reģistrēts palīdzības sniegšanai dzīvokļa jautājumā, kā to paredz likums "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā".

Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 1.pants noteic, ka šis likums reglamentē dzīvojamo telpu izīrēšanas nosacījumus neatkarīgi no tā, kā īpašumā ir dzīvojamās telpas, kā arī tiesiskās attiecības, kas veidojas starp izīrētāju un īrnieku, nosaka viņu tiesības un pienākumus, reglamentē dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtību. Savukārt šā likuma 2.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvojamās telpas īre ir dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nodošana citai personai par maksu. Šā likuma 5.panta otrā daļa noteic, ka valstij vai pašvaldībai piederošas dzīvojamās telpas īres līgumu uz valsts vai pašvaldības institūcijas lēmuma pamata slēdz valdītājs.

Savukārt Civillikuma 2112.pantā noteic, ka noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķiruma līgums - īre. Piezīme: sevišķi noteikumi par izīrējamām telpām atrodas likumā par telpu īri. Civillikuma 2120.pants noteic, ka nomas vai īres maksai jābūt patiesai atlīdzībai par lietas lietošanu, un tādēļ to nedrīkst nolikt tikai izskata pēc. Darījums, kas noslēgts pretēji šim noteikumam, ar nolūku apiet likumu vai pievilt trešo personu, nav spēkā; bet, ja darījuma nolūks ir parādīt labvēlību šķietamam nomniekam vai īrniekam, tad tas atzīstams par dāvinājumu. Savukārt šā likuma 2124.pants noteic, ka tiklīdz abas puses vienojas par nomas un īres līguma būtiskām sastāvdaļām, t.i., par priekšmetu un maksu, līgums uzskatāms par noslēgtu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nevienā no abiem noslēgtajiem īres līgumiem īres maksa nav noteikta.

Pirmās instances tiesā liecinieks /pers. F/, kurš Murjāņu sporta skolas vārdā parakstīja strīdus dzīvojamās telpas īres līgumu, tiesas sēdē liecināja, ka prasītājas tēvs īres maksu nav maksājis un tas bijis tādēļ, ka viņš ir pieskatījis sporta skolu (l.l.9-17, 2.sējums).

Par pamatotu Civillietu tiesas kolēģija atzīst pirmās instances tiesas atsaukšanos uz lietā esošo 1998.gada 30.oktobra Ģenerālprokuratūras vēstuli Nr.5-1-75-98, kurā ir pieprasīta informācija par noslēgtajiem īres līgumiem, norādot, ka risinot dienesta dzīvokļu piešķiršanas jautājumu, obligāti ievērojams Ministru Padomes lēmums Nr.250 "Par amatiem un profesijām, kuri personām dod tiesības izmantot dienesta dzīvokļus", kas spēkā no 1993.gada 26.maija ar turpmākiem grozījumiem. Ņemot vērā valstī dienesta dzīvokļu piešķiršanā radušos situāciju, kad faktiski netiek ievērotas likuma normas, kas regulē šo jautājumu, Ģenerālprokuratūra lūdz paziņot par Izglītības un zinātnes ministrijas un tās pakļautībā esošo institūciju darbiniekiem (arī bijušajiem, ja turpina lietot) piešķirtiem dienesta dzīvokļiem, norādot šo dzīvokļu piešķiršanas kārtību un izmantošanas mērķi (l.l.157, 1.sējums).

No lietas materiāliem redzams, ka Murjāņu sporta ģimnāzijas direktors /pers. G/ 1998.gada 12.novembra vēstulē Nr.507 "Par dienesta dzīvokļiem" informējis atbildētāju, ka ģimnāzija nav noslēgusi nevienu dzīvokļu īres līgumu (l.l.158, 1.sējums), kā to pamatoti konstatējusi pirmās instances tiesa. Savukārt atbildētāja 1998.gada 23.novembra vēstulē Nr.1 17 1047 "Par dienesta dzīvokļiem" informējusi Ģenerālprokuratūru par tās padotības un pārziņā esošo institūciju noslēgtajiem īres līgumiem (l.l.159, 1.sējums).

No minētā Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas konstatētajam, ka vēstulē nav norādīts, ka būtu noslēgts īres līgums ar prasītājas tēvu /pers. E/, kurš veiktu sarga pienākumus un tādēļ viņam nebūtu jāmaksā īres maksa.

Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka Murjāņu sporta ģimnāzija 2016.gada 23.novembrī sniegusi informāciju, ka tikai 2015.gadā konstatēts fakts, ka prasītāja aizņem Murjāņu sporta ģimnāzijai piederošas telpas. Dzīvojamās telpas īres līgums, kas noslēgts starp ģimnāziju, ko parakstījis filiāles vadītājs /pers. F/ un /pers. E/, nav bijis reģistrēts (l.l.163-165, 1.sējums).

Saskaņā ar Civillikuma 1415.pantu neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta

uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas konstatētajam, ka nevienā no abiem īres līgumiem puses nav vienojušās par īres līguma būtisko sastāvdaļu - īres maksu, kā arī, slēdzot īres līgumus, nav ievērotas likuma "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" prasības, nav valsts institūcijas lēmuma par telpu izīrēšanu un īres līgums nav reģistrēts valsts vai pašvaldības institūcijā, līdz ar to atbilstoši Civillikuma 1473.pantā noteiktajam nav ievērota tiesiska darījuma forma.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prettiesiska līgumsaistību nodibināšana nevar radīt tiesiskas sekas, līdz ar to, tas fakts, ka /pers. E/ turpināja lietot strīdus dzīvojamo telpu, nedod pamatu uzskatīt dzīvokli par tiesiski izīrētu, jo līgums noslēgts pretēji likumiem, kas regulē valsts un pašvaldību dzīvojamo telpu izīrēšanas kārtību.

Judikatūrā nostiprinājusies atziņa, ka tiesai, izšķirot strīdu par noslēgtā īres līguma raksturu, jāvērtē arī šī līguma noslēgšanas kārtības atbilstība likumam "Par dzīvojamo telpu īri", turklāt dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšana, pārkāpjot likuma "Par dzīvojamo telpu īri" un likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" noteikumus, cita starpā likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 5.panta otrajā daļā noteikto kārtību, dod pamatu tā atzīšanai par spēkā neesošu *(sk., piem., Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 6.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-54, Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 8.marta spriedumu lietā Nr.SKC-144, Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-496, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-24, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 12.marta lēmumu lietā Nr.SKC-225/2012, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.SKC-20, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-359/2012).*

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst dzīvojamās telpas īres līgumu, kuru kā izīrētājs parakstījis Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītājs /pers. F/, par dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/ /adrese/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža, nenorādot konkrētu datumu, jo precīzs tā noslēgšanas laiks nav zināms.

Tā kā pretprasība daļā par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža ir apmierināta, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzītajam, ka prasītāja strīdus dzīvojamo telpu lieto bez tiesiska pamata, līdz ar to ir apmierināma pretprasība par prasītājas /pers. A/ un viņas pilngadīgo bērnu /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/ izlikšanu no dzīvojamās telpas /adrese/, saskaņā ar Civillikuma 2152.pantu, kas paredz, ka pēc nomas vai īres izbeigšanās nomniekam vai īrniekam jāatdod atpakaļ iznomātā vai izīrētā lieta ar visiem tās piederumiem.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa visus lietas apstākļus, kā arī pierādījumus lietā ir pareizi novērtējusi un pamatoti taisījusi spriedumu lietā par pretprasības daļēju apmierināšanu, bet apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Līdz ar to no prasītājas par labu atbildētājai proporcionāli apmierinātajai daļai piedzenama valsts nodeva 213,42 (3x71,14) euro un kancelejas nodeva par liecinieka nopratināšanu 4,27 euro (l.l.12-13, 1.sējums).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 93., 193., 199., 204.1, 426., 430., 432.pantu, 433.panta pirmo daļu, 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas personā pretprasību pret /pers. A/, ar trešajām personām SIA "Publisko aktīvu pārvaldītājs "Possessor"" (pirms reorganizācijas - VAS "Privatizācijas aģentūra"), /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/, daļā par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu, Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas lēmuma atzīšanu par prettiesisku, īpašuma tiesību atzīšanu, valdījuma atjaunošanu un /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ izlikšanu apmierināt daļēji.

Atzīt Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2000.gada 11.jūlija lēmumu Nr.13-dz/p par prettiesisku.

Dzēst Valsts Kadastra informācijas sistēmā ierakstu par /pers. E/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesībām uz dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/, /adrese/, un dzēst ierakstu par dzīvojamo telpu /adrese/, kā atsevišķu nekustamo īpašumu.

Atzīt dzīvojamās telpas īres līgumu, kuru kā izīrētājs parakstījis Murjāņu sporta ģimnāzijas Jūrmalas filiāles vadītājs /pers. F/, bet /pers. E/ kā īrnieks, par dzīvojamo telpu ar kadastra Nr./numurs A/ /adrese/, lietošanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža, nenorādot konkrētu datumu, jo precīzs tā noslēgšanas laiks nav zināms.

Izlikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamās telpas Nr.1, /adrese/, kopā ar viņiem piederošām mantām.

Noraidīt Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas, Reģ.Nr.90000022399, pretprasību pret /pers. A/ daļā par īpašuma tiesību atzīšanu un valdījuma atjaunošanu uz dzīvojamo telpu /adrese/.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijai, Reģ.Nr.90000022399, samaksāto valsts nodevu 213,42 euro (divi simti trīspadsmit euro un četrdesmit divi centi) un kancelejas nodevu 4,27 euro (četri euro un divdesmit septiņi centi), kopā piedzenot 217,69 euro (divi simti septiņpadsmit euro un sešdesmit deviņi centi).

Naudas līdzekļus ieskaitīt Valsts kases kontā Nr. LV09TREL2150170103000.

Noteikt /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Sprieduma pasludināšanas datums - 2020.gada 14.decembris.

Tiesnesis referents U.Danga

Tiesneši I.Grauda